

Raadsmededeling - Openbaar

Nummer : 166/2014
Datum : 30 oktober 2014
B&W datum :
Beh. ambtenaar : M. Nijmeijer
Portefeuillehouder : G. Berghoef
Onderwerp : Voorstellen project MOED Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland

Aanleiding

Op 16 oktober hebben wij van het Algemeen Bestuur (AB) per brief de voorstellen ontvangen inzake het project MOED dat 30 oktober 2015 op de agenda staan. In juni hebben wij per brief al onze reactie gegeven richting Algemeen Bestuur VNOG. Onze aangedragen punten inzake 'brandveilig Leven', het principe 'advisering op basis van risico's', 'informatiegestuurde brandweezorg' en 'variabele voertuigbezetting' komen terug in de definitieve voorstellen van het AB. Het behouden van het huidige bestuursmodel met autonome bestuurscommissies en de huidige inrichting van de organisatie in clusters echter niet. Ook zijn in de brief de verwachtingen uitgesproken ten aanzien van de te behalen efficiency (€ 3,5 miljoen, te behalen in 2018, waarbij met name ook naar het geharmoniseerde deel moet worden gekeken). Het AB stelt nu € 1,2 miljoen voor, te behalen in 2019. Voorafgaande aan de vergadering ontvangt het AB een brief met onze reactie. Deze is gezamenlijk opgesteld met de buurgemeenten Winterswijk, Berkelland en Oost Gelre.

Gezamenlijk met de brief hebben wij een aantal documenten ontvangen waaronder een model presentatie. Vanwege de zeer korte termijn van aanlevering door de veiligheidsregio was het niet mogelijk u actief te informeren tijdens een raadsvergadering.

Inhoud mededeling

Het bestuur van de VNOG heeft in 2013 opdracht gegeven voor het vormen van een Masterplan Optimale, Effectieve, Doelmatige brandweerorganisatie (project MOED). MOED is een traject van de brandweer en zorgt ervoor dat de brandweer inspeelt op technologische, demografische en economische ontwikkelingen en ook in de toekomst betrouwbaar en zichtbaar blijft voor de burger. Op 3 juli jl. heeft het AB een richting bepaald en de opdracht gegeven om de voorstellen verder uit te werken. Deze voorstellen worden door het algemeen bestuur in haar vergadering van 30 oktober a.s. besproken.

Een groot deel van de MOED- voorstellen brengt een organisatieverandering teweeg die naast de brandweerorganisatie ook consequenties heeft voor de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) als geheel. MOED biedt de mogelijkheid om naast de versterking van de kolom brandweer de veiligheidsregio als geheel te versterken.

Dit sluit volledig aan bij de doelstelling van de Wet Veiligheidsregio's: *De Wet Veiligheidsregio's beoogt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder een regionale bestuurlijke regie.* De verbreding van het (reorganisatie) traject van mono (brandweer) naar multi (veiligheidsregio) is zeker gewenst. Deze verbreding vraagt echter wel om een verbreding van de scope op zowel inhoud als proces. Deze verbreding komt in de voorstellen onvoldoende terug in zowel de uitkomsten als in de voorgelegde besluiten.

Ten behoeve van de beraadslaging over MOED in het Algemeen Bestuur op 30 oktober a.s. is het goed om hier, aan de hand van de hieronder genoemde aandachtspunten, aandacht voor te vragen.

1. Rampenbestrijding en crisisbeheersing is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De verbreding van het brandweertraject MOED is te zien in het onderbrengen van de taak rampenbestrijding en crisisbeheersing bij de brandweer afdeling crisisbeheersing & informatievoorziening. Daarnaast is er het voorstel om alle beleidsmedewerkers (brandweer en veiligheidsbureau, exclusief de GHOR) onder te brengen in één beleidspool. Dit laatste biedt kansen in slagkracht, continuïteit en integraal werken.

Bij de totstandkoming en afweging van deze keuzes en de inrichting op hoofdlijnen zijn tot nu toe de andere kolommen/partners (o.a. gemeenten, politie en geneeskundige hulpverlening) niet betrokken geweest. Rampenbestrijding en crisisbeheersing is een gezamenlijke verantwoordelijkheid die gezien de integrale vraagstukken om de inbreng van partners uit verschillende kolommen en sectoren vraagt.

2. Betrokkenheid van alle kolommen bij het vervolg van het traject

Binnen de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft elke kolom een eigen verantwoordelijkheid. De oranje / gemeentelijke kolom is verantwoordelijk voor onder andere de bevolkingszorgprocessen waaronder crisiscommunicatie. In tijden van een ramp of crisis zijn dit kritieke processen mede gelet op de afbreukrisico's voor bestuurders. De oranje kolom heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en staat de komende jaren voor een grote opgave op het terrein van bevolkingszorg en crisiscommunicatie (Strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016). De slagkracht van de oranje kolom mag daarom niet afhankelijk worden van de (belangen)-afweging binnen de brandweerkolom of van de directie die vooralsnog bestaat uit de directeur brandweer en directeur GHOR.

3. Integraal onderzoek naar de benodigde directiestructuur VNOG

Een sterke veiligheidsregio vraagt om een krachtig en integraal management.

Nederland is rijk aan verschillende directiemodellen brandweer en veiligheidsregio's. Het is dan ook positief dat er nader onderzoek wordt verricht naar de directiestructuur van de nieuwe organisatie. De verbreding van het MOED- traject vraagt om een onderzoek naar de vraagstukken waarvoor de veiligheidsregio als geheel staat en organisatievormen die hierbij aansluiting vinden. Dit onderzoek betreft niet alleen de kolom brandweer, maar de betrokkenheid van alle partners die vorm en inhoud geven aan de taken binnen de veiligheidsregio. Met het presenteren van het organisatie-model en het managementteam in de documenten leidt dit wel tot de vraag in hoeverre er een grondig integraal onderzoek plaatsvindt. Onder andere de schaalvergroting in het kader van de ondersteuning van de lokale brandweerposten zorgt voor verwarring.

4. De te behalen efficiency is door het AB gesteld op 1,2 miljoen te behalen in 2019.

Kanttekeningen die bij bovenstaande aandachtspunten behoren zijn hieronder uitgewerkt.

1.1 De verbreding van het MOED- traject van mono (brandweer) naar multi (veiligheidsregio) is hét moment om de verdere versterking van de taken en organisatie van de VNOG uit te werken.

Daarbij dient te worden gerealiseerd dat rampenbestrijding en crisisbeheersing een gezamenlijke verantwoordelijkheid is en niet specifiek bij één van de kolommen hoort. De Veiligheidsdirectie is het orgaan waar alle kolommen zijn vertegenwoordigd en afstemming plaatsvindt over de multidisciplinaire taken. Dit gremium zou een belangrijke rol en verantwoordelijkheid moeten krijgen bij de inbedding en inrichting van de organisatieonderdelen die aan meer dan alleen de brandweer en GHOR raken (o.a. een afdeling crisisbeheersing & informatievoorziening).

1.2 Een gezamenlijke pool van beleidsmedewerkers waar de ondersteuning van brandweer, het huidige veiligheidsbureau en de oranje kolom is samengevoegd, is niet volledig integraal zonder de GHOR. Het is dan ook wenselijk te overwegen om de beleidsmedewerkers van de GHOR ook onder te brengen in de gezamenlijke beleidspool. De manier waarop prioriteitstelling en belangenafweging plaatsvindt binnen een gezamenlijke mono- en multidisciplinaire beleidspool verdient aandacht in de verdere uitwerking van deze afdeling. Dit zou het bestuur als opdracht mee kunnen geven aan de kwartiermaker voor dit onderdeel.

2.1 Om verdere ontwikkeling van kwaliteit en slagkracht van de oranjekolom te borgen is het wenselijk inbedding en de benodigde ondersteuning van de oranje kolom buiten de scope van MOED- en daarmee het reorganisatietraject te houden. Hiertoe wordt momenteel conform de afspraak met het Dagelijks Bestuur van de VNOG een voorstel ontwikkeld. Dit past binnen de lijn om ook de GHOR buiten de scope van de reorganisatie te plaatsen.

3.1 De directiestructuur van de nieuwe organisatie raakt aan meer dan alleen de brandweer en de aanstelling van een algemeen directeur. Het behelst de totale werking van de VNOG en vraagt vanuit dit perspectief om een breed onderzoek naar de directiestructuur VNOG.

Dit vraagt van het bestuur om een voorbehoud te plaatsen bij het huidige organisatiemodel als definitief organisatiemodel voor de VNOG. Op basis van het onderzoek naar de directiestructuur kan een definitieve keuze worden gemaakt.

3.2 De keuze voor een bepaalde directiestructuur kan invloed hebben op de benodigde leidinggevenden van de toekomst. Daarom heeft het de voorkeur dat de werving van de kwartiermakers volgt op besluitvorming over de definitieve directiestructuur. Indien het bestuur dit niet haalbaar acht, zou het bestuur kunnen overwegen om van de kwartiermakers geen vooruitgeschoven post te maken.

3.3 De directeur brandweer eerst de kwartiermakers laten werven (en niet op voorhand de strategisch leidinggevenden).

3.4 Het inrichten van de nieuwe kwartiermakerorganisatie en het benoemen van de kwartiermakers per 1 januari 2015 wordt in het huidige voorstel volledig bij de brandweer neergelegd. Om zorg te dragen voor een sterk management dat ook de multidisciplinaire belangen waarborgt, zou ook de input vanuit de kolommen moeten worden meegenomen. Het raadplegen van de kolommen via bijvoorbeeld de Veiligheidsdirectie zou als randvoorwaarde kunnen dienen.

Ten behoeve van een onderzoek waarbij alle partijen betrokken zijn, zou de Veiligheidsdirectie als begeleidingscommissie van het onderzoek kunnen worden benoemd.

3.5 Wanneer daadwerkelijk het voorstel wordt gevolgd om te gaan werken met regiobrede, centraal aangestuurde afdelingen wordt logheid gecreëerd en verliezen wij de grip op en betrokkenheid van onze brandweervrijwilligers.

4.1 In juni is per brief de verwachting van de te behalen efficiency uitgesproken betreffende €3,5 miljoen, te behalen in 2018, waarbij met name ook naar het geharmoniseerde deel moest worden gekeken. De door het AB voorgestelde 1,2 miljoen steekt te schril af van de gestelde verwachtingen.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

- Brief van het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland d.d. 16-10-2014

De volgende stukken zijn voor u ter inzage gelegd:

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten binnen de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Postbus 234
7300 AE Apeldoorn
Europaweg 79
7336 AK Apeldoorn
Tel. 055-548 3000
brandweer@vnog.nl
www.vnog.nl

Datum : 16 OKT. 2014
Ons kenmerk : 14-20944/14-033031
Onderwerp : Project MOED brandweer VNOG
Bijlage(n) : 6
Behandeld door : W.J. Kleiboer/MH

Geacht college,

Hierbij bieden wij u de definitieve voorstellen MOED aan met het verzoek deze door te geleiden naar uw raad.

Bij brief van 17 april jl. hebben wij u de eerste versie van de MOED voorstellen toegezonden, inclusief richtinggevende uitspraken van het Algemeen Bestuur van de VNOG, om uw raad de mogelijkheid te bieden op deze voorstellen en uitspraken te reageren. Twintig van de tweeëntwintig gemeenteraden hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Ook hebben wij reacties mogen ontvangen van de OR en twee bestuurscommissies.

Om zowel u als uw raad nogmaals de gelegenheid te bieden uw vertegenwoordiger in het AB van de VNOG suggesties mee te geven ten behoeve van de besluitvorming op 30 oktober a.s. bieden wij u hierbij de definitieve voorstellen aan, zoals deze vandaag zijn verzonden. De voorstellen zijn uitgewerkt conform de uitspraken van het Algemeen Bestuur op 3 april en 3 juli jl. en de ontvangen reacties. In hoofdstuk 4 van de voorstellen is aangegeven op welke wijze de ontvangen reacties zijn verwerkt.

Wij zenden u een zestal documenten toe:

1. de nota voor het AB d.d. 30 oktober 2014 over de MOED voorstellen;
2. het voorstel MOED;
3. de richtinggevende uitspraken van het AB d.d. 3 april 2014;
4. de tijdlijn van het project MOED;
5. een model raadspresentatie MOED;
6. een annotatie bij de presentatie.

Indien uw AB-vertegenwoordiger de raad wil informeren over de voorstellen, kan gebruik worden gemaakt van bijgevoegde raadspresentatie. In de annotatie worden de slides toegelicht. De slide met de gevolgen van slagkracht is leeg gelaten, evenals de slide waarin wordt teruggekeken op de reactie die de raad heeft gegeven. Deze kunnen gevuld worden met specifieke gevolgen van slagkracht voor uw gemeente respectievelijk de door uw raad gegeven reactie.

Vervolgtraject

Indien het AB op 30 oktober a.s. instemt met de inhoudelijke voorstellen en het voornemen tot reorganisatie, is de planning van het vervolgtraject als volgt:

- Na 30 oktober a.s. informeert het AB de raden (via de colleges) over de besluiten die zij heeft genomen over de voorstellen MOED;
- Het AB is voornemens om in maart 2015 een besluit te nemen over een nieuw financieel verdeelmodel. Vóór die tijd zullen de raden gevraagd worden een reactie te geven op het concept voorstel.
- De financiële gevolgen van de MOED besluiten worden vertaald naar de kadernota, die in het voorjaar 2015 aan het AB wordt voorgelegd.
- Deze financiële gevolgen worden meegegeven bij vaststelling van de begroting 2016 in de vergadering van het AB van juli 2015.
- De gemeenteraden wordt vooraf de mogelijkheid geboden hun zienswijze kenbaar te maken op de begroting 2016.
- Het streven is medio 2015 ook de concept gewijzigde gemeenschappelijke regeling VNOG in het AB vast te stellen, zodat deze vervolgens naar de colleges kan worden gestuurd met het verzoek de regeling vast te stellen.
- 1 januari 2016 start nieuwe organisatie VNOG.

Hoogachtend,
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

drs. J.C.G.M. Berends
Voorzitter

ir. J.W. Scherjon
Directeur Brandweer

ir. A. Schoenmaker
Directeur GHOR

Bijlagen: 6

- de nota voor het AB VNOG d.d. 30 oktober 2014 over de MOED voorstellen
- het voorstel MOED
- de richtinggevendende uitspraken van het AB d.d. 3 april 2014
- de tijdslijn van het project MOED
- een model raadspresentatie MOED
- een annotatie bij de presentatie